

Täysistunto

Keskiviikko 9.1.2019 klo 14.06—19.54

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 85 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 303/2018 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.06 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Erittäin mielelläni esittelen eduskunnalle hallituksen esityksen, jossa ehdotetaan, että sähköisiin kirjoihin ja sanoma- ja aikakauslehtiin sekä lehtien irtonumeromyyntiin sovellettava verokanta alennetaan 24 prosentista 10 prosenttiin. [Eduskunnasta: Vihdoin-kin!] Eli tämän kauan odotetun muutoksen jälkeen sähköisiin julkaisuihin sovellettaisiin samaa arvonlisäverokantaa kuin painettuihin julkaisuihin. Vastaavasti neutraalisuussyistä myös lehtien irtonumeromyyntiin sovelletaan tätä alennettua 10 prosentin verokantaa.

Oli kovan työn takana saada Euroopan unionissa tämä muutos läpi, mutta laajalla vaikuttamisella tämä onnistui. Hallitus katsoi tämän asian alan kehittymisen ja digitaalisten sisältöjen kehittymisen kannalta ja sitä kautta jälleen kerran taas muun muassa työllisyyden ja työpaikkojen syntyminen kannalta niin tärkeäksi, että tämä valmisteltiin nopeassa aikataulussa kotimaiseen lainsäädäntöön.

Tarkoitus on, että laki tulisi voimaan jo ensimmäinen heinäkuuta 2019.

Puhemies Paula Risikko: Lähdetään debatilla liikkeelle, ja ensimmäisen debattipuheenvuoron käyttää edustaja Lohi.

14.08 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan ihan aluksi kiittää tästä erinomaisesta esityksestä.

Tiedämme, että printtimedia on ollut jo toistakymmentä vuotta, voisi sanoa, murroksessa. Erityisesti sanomalehtien tilausmäärät pienenevät, myös mainostulot pienenevät, ja samaan aikaan pyritään tässä murroksessa kuitenkin pärjäämään niin, että on pyritty sähköisiä sanomalehtiä, näköislehtiä, lisäämään ja niitä markkinoimaan. Mutta samaan aikaan meillä on netissä paljon tarjolla ilmaista tietosisältöä, monen tasoista, ja varmasti on aiheellista olla huolissaan myös siitä, että me pystymme Suomessa ylläpitämään tasokasta, toimitettua uutisaineistoa, journalismia ja sillä tavalla myös laadukkaita sanomalehtiä tuolla verkossa, ja sen takia minusta tässä kokonaistilanteesta tällainen esitys, joka nyt tuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

daan eduskuntaan, on erittäin tarpeellinen ja hyvä, ja toivottavasti se myös tuo helpotusta tälle alalle.

14.09 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on hieno asia, ja tämä on ollut pitkä vääntö. Kiitos siitä ministeri Orpolle ja koko hallitukselle. 24 prosentista alvi pudotetaan nyt samaan kuin painetuissa lehdissä eli tuohon 10 prosenttiin. Se on tärkeä asia meidän lehdillemme ja myös kirjoillemme, jotka siirtyvät kovaa vauhtia sähköisiksi.

Mutta tämä on tärkeää myös lukiolaisille: Me vuoden alussa otimme käyttöön Suomessa oppimateriaalilisan myös lukiolaisille, joiden oppikirjakustannukset ovat jopa 2 000 euroa. Tämä on aika tervetullut uudistus myös meidän nuorille opiskelijoillemme. Toivotaan, että tämä alennus menee myös heidän oppikirjojensa hintoihin ja tällä tavalla madaltaa meidän opiskelijoidemme kustannuksia, jotka ovat siis lukiossa jo tällä hetkellä pelkäättään oppikirjojen osalta tuon 2 000 euroa. Eli hieno uutinen myös suomalaisille opiskelijoille.

14.10 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä lakiesityksestä varmasti myös oppositiosta käsin voimme kovasti iloita. Tämä on ollut yhteinen tavoitteemme, ja on erittäin tärkeää nähdä, että tämä esitys on tänään täällä. Siitä ihan vilpittömästi sanon kiitos ministerille, että tämä ripeästi valmisteltiin nyt, kun EU:ssakin tarvittavat muutokset saatiin aikaan. Tämä on kannatettava esitys.

Kaiken kaikkiaan kiinnittäisin huomiota tähän toimintaympäristöön, missä tälläkin hetkellä suomalainen media elää. On hyvin tärkeää, että pystymme tässä haastavassa ympäristössä ja maailman myllerryksessä turvaamaan riippumattoman ja laadukkaan median tulevaisuuden, oli se sitten Yleisradion tulevaisuus tai kaupallisen median toimintaedellytykset, ja tämä arvonlisävero, ja tässä tapauksessa digialvi, on hyvin tärkeä keino siinä.

Pyytäisin ministeriä muistamaan myös aikanaan lehdistöasiain neuvottelukunnan työn tuloksena tulleet selvitysmies Tuomas Harfin näkemykset siitä, että jatkossa voisi pohtia koko tämän kaupallisen median ja muun median arvonlisäverokysymystä yhteisnäkemyksessä arvonlisäverojärjestelmän kehittämisen kanssa niin, [Puhemies koputtaa] että olisiko syytä mennä kokonaisuudistukseen, [Puhemies koputtaa] jossa koko alvi olisi vieläkin alempi.

14.12 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun Ahon hallituksessa 90-luvun alussa luotiin tämä arvonlisäverojärjestelmä, niin siinä yhteydessä paperiset julkaisut pantiin alempaan arvonlisäverotasoon. Silloin ei vielä ollut tätä sähköistä maailmaa, mikä tänä päivänä on. Jos olisimme silloin sen tienneet, olisimme varmasti tämän uudistuksen tehneet. Mutta nyt on tietysti oltava tyytyväinen ja iloinen ja on syytä kiittää hallitusta, että vihdoinkin tämä esitys on täällä käsittelyssä — aivan kyllä tämän vaalikauden lopulla, eli olisi voinut nopeamminkin tulla. Tämä on ollut esillä monien aloitteiden ja toimenpiteiden toimesta tässä menneinä vuosina, mutta hyvä edes nyt. Seuraavan hallituksen kaudella pääsee voimaankin.

14.13 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jokainen hallitus tekee sekä hyviä että huonoja päätöksiä, niin tämäkin. Ehkä pikkuisen enemmän on ollut niitä huonoja päätöksiä, mutta nyt kun on hyvän esityksen kohta, niin siitä on syytä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

myös antaa kehuja ja varsinkin tässä tilanteessa, kun luulen, että tänään myöhemmin illalla tulee vähän muitakin kuin kehuja opposition suunnalta hallitusta kohtaan, kun aletaan sote-soppaa hämmentämään.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä on ollut pitkän aikaa ongelma, ja tässä voi sanoa, että missä EU, siellä ongelma. Koko 2010-luvun ajan ollaan yritetty ratkaista EU:n suuntaan tätä näin. Suomella on ollut selkeä tahto, ja edellisen hallituksen aikana pohdittiin jopa, että mitä jos alennettaisiin vaan tätä arvonlisäverokantaa ja jouduttaisiin EU-tuomioistuimeen, mitä ymmärtääkseni esimerkiksi Ranska on tehnyt. Meillä pitää olla välineneutraali arvonlisävero, eli ei voi olla niin, että riippuen siitä, mitä välinettä käyttää, samalla palvelulla on erilainen arvonlisävero. Sen vuoksi tämä on tietysti erittäin tärkeä kirjojen ja lehtien osalta mutta minun mielestäni myös periaatteena, että tätä edistetään, ja sen vuoksi on hyvä, että tämä on nyt tuotu pikaisesti eduskunnan käsittelyyn, [Puhemies koputtaa] kun lopulta vuosien työn jälkeen on saatu tämä asia eteenpäin.

14.14 Mikko Alatalo kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin, tämä on hyvin tärkeä asia, että digitaalisten lehtien arvonlisävero laskee. Tätähän on tosiaan taisteltu vuosia myös EU:ssa, ja on ollut vähän ymmärtämättömyyttä. Se on tärkeä asia siinä mielessä, että suuri kriisi on kyllä tällä hetkellä mediamaailmassa. Kaupalliselta puolelta on tavallaan myös osoitettu sormea Yleisradion suuntaan, että tämä olisi jotenkin niin kuin Ylen vika, kun yksi voi toimia näin hyvin kuin käenpojan lailla. Tosiasia on se, että suuret kansainväliset toimijat, YouTubet, Googlet ja niin edelleen, ovat vieneet paljon rahaa medialta. Sitä ongelmaahan tässä ei pystytä poistamaan, mutta jos tämä veronalennus voi edes jonkun verran elvyttää nimenomaan median, printtimedian ja myös digitaalisen median, lehtien toimintaa, niin olisi hyvä näin.

Täytyy sanoa, että suomalainen media ei ollut oikein valmistautunut tähän digitaalipuoleen hyvin alussa, ja nyt toivottavasti myös ansaintalogiikka saadaan toimimaan.

14.15 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todella hienoa, että vihdoin EU-tasolla tämä asia saatiin vietyä läpi. Veroasianahan se vaati yksimielisyyttä, ja siellä tietysti sitten muutama maa pystyi tätä asiaa jarruttelemaan.

Tämä digilehtien ja digisisältöjen arvonlisäveron lasku samalle tasolle kun printtien on totta kai tämmöinen tietynlainen oikeudenmukaisuuskysymys — on kysymys samasta sisällöstä — mutta niin kun täällä on useampi kollega sanonut, niin tässä median murroksessa kyllä myöskin on nähtävissä se, että on hyvä, että pystytään tukemaan toimitettuja aineistoja, pystytään tukemaan sellaista mediaa, joka haluaa työssängä noudattaa journalistisia ohjeita. Siinä mielessä kun katsotaan, mitä kaikkea tuolla verkossa liikkuu, minkälaista vale uutista ja muuta siellä pyöritetään, niin kyllä tämän esityksen takana tosiaankin voi täysin olla, ja tämä on äärimmäisen tärkeää. On vaan harmillista, että näinkin kauan tämän asian eteenpäinvieminen vei aikaa.

14.16 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten jo eilen sanoin, olen tässä valmistautunut henkisesti toivottamaan valtiovarainministerille erittäin hyvää alkanutta vuotta tämän kehuttavan ja erinomaisen esityksen johdosta.

Edustaja Viitanen oli tuossa liian vaatimaton todetakseen, että se oli ministeri Viitanen, joka teetti selvityksen sanomalehdistön tulevaisuudesta, joka jo neljä vuotta sitten näytti haasteelliselta, ja näinä trumpokratian ja putinokratian aikoina on osoittautunut entistä tär-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

keämmäksi, että vapaa lehdistö ja laajemmin myöskin suomen kieltä, äidinkieltämme, viljelevä kulttuuri saavat ansaitsemaansa tukea. Eli näin muodoin ei ole mitään muuta kuin kiitettävää. Ja puolustan hallitusta oppositiota vastaan sanomalla, että nopeammin tätä ei varmaankaan olisi voinut toteuttaa, kun 6. päivä marraskuuta EU:ssa saatiin tämä päätös aikaan, että näin voidaan menetellä, ja nyt meillä on jo tämä esitys käsissämme, [Puhemies koputtaa] niin että kiitan hallitusta lisäksi myös riipeydestä.

14.17 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministeri Orpolle asian eteenpäin viemisestä nopeasti ja taistelusta asian mahdollistamiseksi EU:ssa. Tässä on monta näkökulmaa. Lukutaidon kehittyminen on yksi sellainen näkökulma. Viimeisten tulosten mukaan lukutaito on Suomessa lähtenyt vähän alaspäin liukumaan, ja toivottavasti tällä on myönteisiä vaikutuksia myös siihen. Tällä on myös yhteys sananvapauksen. Ja täällä on puhuttu siitä, että verkossa liikkuu monenlaista tavaraa, ja mitä parempi medialukutaito ja lukutaito ylipäätään ovat, niin sitä suurempi mahdollisuus kansalaisilla on etsiä luotettavaa tietoa ja medially on parempi mahdollisuus myös taloudellisesti kilpailu markkinoilla niin, että toimittajat pystyvät tekemään kunnan aineistoa.

Mitä katselin tässä hallituksen esitystä, niin ympäristövaikutuksia siellä ei ole erikseen arvioitu. Olettaisin, että tällä on yhteyttä myös niihin niin, että mitä vähemmän me painamme tavaraa, mitä enemmän sitä liikkuu digitaalisessa muodossa, sitä enemmän sillä on myös myönteisiä ympäristövaikutuksia.

14.18 Simon Elo sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minkä tahansa veron laskeminen 24 prosentista 10 prosenttiin on merkittävää, ja siksi tämä varmasti kiitosta saa. Niin paljon tulee tyytyväistä hyrinää opposition suunnalta, että pitäisi ihan tallentaa, jotta vaikeampina päivinä voisi sitten kuunnella tuota kotosalla. [Välihuutoja] — Tallennetaan, tallennetaan.

Edustaja Harakka sanoi tässä erittäin olennaisen kysymyksen: suomen kielen aseman edistämisen ja puolustamisen. Kukaan muu ei niitä voi tehdä kuin suomalaiset itse. Me olemme pieni kielialue, pieni markkina. Tämä auttaa hyvin paljon myös niitä pieniä kustantamoja, pieniä yrittäjiä, jotka julkaisevat suomenkielistä kirjallisuutta ja lehtiä. Tällä on siis hyvin merkittävä kulttuurin puoli, ja sen takia oli myös tärkeää ottaa esille oppimateriaalilisä, jonka tässä edustaja otti esille ja jota ovat myös kulttuuriministeri ja opetusministeri ajaneet hyvin vahvasti. Tällä on myös vaikutusta muihinkin kysymyksiin, kokonaisuudessaan sivistykseen, ei pelkästään siihen, että arvonlisäverokanta laskee, vaan tällä on myös hyvin vahva sivistyksellinen merkitys.

14.19 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt toteutuu perussuomalaisillekin tärkeä hallitusohjelman kirjaus. Tietenkin digilehtien laittaminen arvonlisäverossa samalle tasolle printtimedian kanssa on kaikin puolin kohtuullista ja kannatettavaa. Perussuomalaisista on aika tärkeätä, että suomalaisia kannustetaan lukemaan. Kuitenkin lukeminen tuo elämyksiä ja se tuo tietoa. Medialukutaito on tärkeämpää nyky maailmassa kuin koskaan aiemmin. Toivottavasti tämä lehtiala ja Suomen kirjallisuusala saavat tästä pientä lisäpotkua ja kuluttajatkin löytävät nyt sitten nämä digilehdet entistä paremmin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

14.20 **Eero Suutari kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen osaamisen, kasvun ja työllisyyden kannalta tämä on hyvä asia mutta myös lasten lukemisen kannalta. Täytyy kiittää ministeri Orpoa ripeästä toiminnasta, kun tämä asia oli aikaisemmin kiinni myös EU-lainsäädännöstä.

Todellakin tämä on nopeasti tehty ja hyvä asia sinänsä. Tämä vähentää meidän maksullisen, luotettavan median tulevaisuuden ongelmia verrattuna esimerkiksi printti-, paperikustannuksiin tai -veroihin, ja meillä on edessä todennäköisesti parempi tulevaisuus myös tietopohjaisessa kirjallisuudessa.

14.21 **Maria Tolppanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on todellakin erittäin kannatettava aloite, mitä nytten tässä käsitellään. Tietysti toivoisin, että pääsimme vielä alemmas eli nollakantaan näissä asioissa. Tiedän, että se lienee aika ison työn takana, jotta sinne mennään. Mutta kysymys on siitä, että saadaan objektiivista tietoa, pystytään välittämään objektiivista tietoa, pystytään myöskin hyökkäämään erilaisia kyberhyökkäyksiä vastaan, jotka koskevat nimenomaan tiedottamista, ja pystytään sitten myöskin tunnistamaan väärä tieto ja oikaisemaan se tieto tarpeeksi nopeasti. Toivottavasti tämä antaa lisää virtaa meidän sanomalehdistöllemme ja meidän lehdistöllemme ylipäätänsä toimia myös verkossa ja viedä asioita eteenpäin, tuoda oikeaa tietoa, tuoda sellaista tietoa, mitä suomalaiset tarvitsevat.

Erittäin hyvä ja kannatettava asia. — Kiitoksia.

14.22 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn hallitukselle esitettyihin vuolaisiin kiitoksiin, jotka ovat aika harvinaisia tässä salissa. On erittäin perusteltua, että painettujen julkaisujen kanssa saman lukusisällön tarjoaviin sähköisiin julkaisuihin sovelletaan samaa alennettua verokantaa. Kysymys on veroneutraalisuudesta tai, niin kuin hallituksen esityksessä sanotaan, myöskin välineneutraalisuudesta. Hallituksen esitys tuli varsin ripeästi, jo 13. joulukuuta — silloin se saattoi jäädä joiltakin huomauttamattakin — ja EU-neuvosto teki oman päätöksensä 6. marraskuuta. Tässä oli erittäin ripeää toimintaa.

On myös tärkeää, että irtonumeromyyntiin sovelletaan samaa verokantaa kuin tilattuihin sanoma- ja aikakauslehtiin. Se on ihan asiallinen muutos myöskin.

Puhemies Paula Risikko: Täällä on noin kymmenkunta vastauspuheenvuoroa, jotka ehditään tässä ottaa. Sen jälkeen ministerin vastaus ja siirrymme toiseen teemaan.

14.23 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Moniarvoinen tiedonvälitys tänä päivänä vaatii kyllä puolustajansa, ja lainsäätäjän, yhteiskunnallisen päätäjän pitää tehdä oma työnsä, jotta Suomessa säilyy monipuolinen ja myös moniääninen tiedonvälitys. Se koskee yhtä hyvin Yleisradion toimintaa kuin kaupallisen television uutistoiminnan turvaamista ja kuin nyt tässä tapauksessa myös sitten digitaalisen tiedonvälityksen toimintaolosuhteiden parantamista. Tässä suhteessa tämä on ollut meidän kaikkien yhteinen toive, ja on syytä yhtyä näihin kiitoksiin ministeri Orvolle ja hallitukselle.

Otan kuitenkin sitten kaksi lisänäkökohtaa esille. Ensimmäinen koskee sitä, että olisi varmaan perusteltua nyt katsoa, miten tämä välittyy hintoihin. Mehän tiedämme, että vä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

lillä käy niin, että kun veroja lasketaan, niin se ei välitykään kuluttajalle hintoihin. Ja nyt oletan, että tähän kannattaisi liittää jatkotyö, jossa katsotaan, että tämä välittyy hintoihin ja sitä kautta aidosti lisää myös joukkotiedotuksen käyttömahdollisuuksia.

Toinen asia koskee Postin hinnoittelua painettujen lehtien osalta. [Puhemies koputtaa] Se on suuri dilemma, että Posti ei pysty tänä päivänä siihen samaan palvelutasoon hinnoissa [Puhemies koputtaa] kuin mitä aikaisemmin on ollut.

14.24 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin onnittelet valtiovarainministerille siitä, että tämä asia on vihdoinkin saatu EU-pöydästä eteenpäin. Kuten salista on kuultu, niin täällä on jo pidempään ollut vahva tahto tätä viedä.

Täällä on paljon puhuttu myös riippumattomasta tiedonvälityksestä. Täytyy kyllä sanoa, että kyllä maakuntalehdistö yhdessä tietysti Yleisradion ja kaupallisen tv-toiminnan kanssa on suomalaisen tiedonvälityksen selkäranka, ja tässä oltiin jo kyllä sellaisessa vaiheessa, että meidän maakuntalehdistön tilanne oli varsin huolestuttava. Nyt tietysti tilanne on jonkin verran parantunut, kun talouskasvu on ylipäätään tuonut lisää tuloja, mutta edelleen sitä haastetaan voimakkaasti myöskin kansainvälisten jättien, kuten Googlen ja Facebookin ja muiden toimesta, joten on ihan välttämätöntä, että se, mitä voidaan tehdä maakuntalehtien aseman vahvistamiseksi, tehdään. Ja tämä on juuri se, mitä nyt on tehty, jotta he saavat digipuolelta korvausta printtien alenevalle määrälle.

14.26 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Näihin kiitoksiin on helppo yhtyä.

Suomalainen mediakenttä on mielestäni laadukas, ja se on edelleen murroksessa, jopa ahdingossa, minkä digitalisaatio on tuonut mukanaan. Printtiin nojannut ansaintalogiikka ei enää toimi, ja toimituksissa, siellä, missä se laadukas journalismi tehdään, se on näkynyt vähentyvinä resursseina, yt-neuvotteluina ja vähentyvinä voimavaroina tehdä sitä työtä.

Toimiva mediakenttä on moniääninen ja monipuolinen, ja toimiva mediakenttä on demokratian edellytys, ja sen takia näinä valedustisten aikoina, näinä polarisoituneen keskustelun aikoina tämä on erittäin tervetullut lisä, joka toivottavasti heijastuu sinne toimituksiin ja antaa siellä paremmat mahdollisuudet tehdä laadukasta journalismia ja siten ylläpitää meidän laadukasta kansalaiskeskustelua.

14.26 Mia Laiho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maailma on siirtynyt ja toimintaympäristö on siirtynyt yhä enemmän verkkoon, myös lasten ja nuorten maailma, ja on tärkeätä, että lapset edelleenkin lukevat paljon. Tällä uudistuksella saadaan digitaalinen lukeminen ja myöskin printtilukeminen samalle viivalle ja se ei ole enää siitä kiinni, etteikö sitä olisi saatavilla. Hyvä uudistus.

Samoin opetusmateriaalikustannukset tätä kautta toivottavasti saadaan laskettua ja sitä kautta myöskin koulutuksen kustannuksia vähennettyä. Tässä pitää huolehtia tietenkin siitä, että ne alennukset menevät myöskin sinne hintoihin.

Valtiovarainministeri Orpoa täytyy kiittää tästä erittäin nopeasta prosessista. On hienoa, että ollaan saatu näin nopealla aikataululla tämä muutos, joka oli kuitenkin EU-tasoinen ja Suomi-vetoinen, ja tästä on hyvä lähteä myöskin EU-puheenjohtajakauteen ja osoittaa, että Suomi on opetuksen kärkimaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

14.28 **Antero Laukkanen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksiin minäkin yhdyin, eikä se ollenkaan väsyttä — toivotaan, että edustaja Harakka ei aivan uuvu tästä hallituksen kehumisesta. [Timo Harakka: Jaksaa jaksaa!]

On aika vähän näitä kansallisia veroinstrumentteja, joilla voimme parantaa tätä sisäistä kauppaa ja laskea hintoja, niin että kansalaiset saavat siitä heti hyötyä. Niin kuin tässä esitelytekstissä hyvin kuvataan, vain muutamia tällaisia mahdollisuuksia on, ja tämänkin eteen, joka nyt tapahtuu, on jouduttu tekemään kovasti töitä. Tämä on myös ilmastoteko, ekoteko, josta toivotaan, että tulisi jonkinlainen esimerkki siitä, miten käytännönläheinen tällainen asia voi olla.

Toinen tällainen hyvä arvonlisäveroa alentamalla hyödyttävä asia olisi elintarvikkeiden kokonaisuudessa sen tarkastelu, kuinka korkeana siellä arvonlisäveroa kannattaa pitää [Puhemies koputtaa] vai olisiko aihetta pitkäjänteiseen ruuan arvonlisäveron laskemiseen. Siitä kaikki hyötyisivät.

14.29 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusta pitää kiittää silloin, kun aika on. Joskus siihen on aihetta, tänään on. Kiitos. Tässä hallituksen esityksessä sähköisten kirjojen, sanomalehtien ja aikakauslehtien alvi muutetaan 24 prosentista 10:een. Tämä on oikeudenmukainen päätös.

Mutta hallitukselle vielä terveisiä: Tässä on hyvä esimerkki siitä, että joskus saadaan nopeitakin hyviä päätöksiä aikaan, jos halutaan. Perussuomalaiset ovat erittäin mielissään siitä, että tämän esityksen myötä tuetaan suomalaista kulttuuria, lukemista ja suomen kieltä.

14.29 **Sinuhe Wallinheimo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä hallituksen esityksestä voisi sanoa, että vihdoinkin. Tein tästä jo vuonna 2013 lakialoitteen, ja se keräsi jo silloin lähes 100 nimeä. Harmittavaa kyllä, edustaja Harakka, silloin nimenomaan demarit olivat sankoin joukoin poissa tästä, [Eero Heinäluoma: Piti politisoida tämäkin! — Välihuutoja vasemmalta] ja siitä johtuen jouduimme tekemään tästä hallitusohjelmakirjauksen, jonka jälkeen tämä sitten lähti eteenpäin.

Erityisesti haluan kiittää ministeri Orpoa siitä väsymättömästä työstä, jota hän joutui tekemään nimenomaan EU:n piireissä, jotta tämä asia eteni. Oikeastaan kysymykseni kuuluu, kun Tšekki piti panttivankinaan oikeastaan monta vuotta tätä digialvia, voiko näitä pelisääntöjä jossain vaiheessa sielläkin päässä selventää, koska ei ole oikein, että tämmöistä pysytään pitämään pankkivankina vuosia, kun asialla on niin suuri, laaja, tahto.

Puhemies Paula Risikko: Edustaja Harakalla oli joku tosi tärkeä.

14.30 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Eivätkö nämä keuhut nyt kerta kaikkiaan kelpaa hallitukselle? Eikö nyt kerta kaikkiaan voi olla yksi asia, josta tämä sali on yksimielinen ilman, että tästäkin nyt yritetään vielä nyhtää yhtäältä poliittisia irtopisteitä tai toisaalta vielä leimata jotakuta tämän vastustajaksi?

Esimerkin luontoisesti Yle-työryhmässä kaikki poliittiset puolueet olivat sitä mieltä, että digitaalisen arvonlisäveron alentaminen olisi perusteltua. Kaikki puolueet. Edellinen hallitus tutki asiaa, ja kaikki ovat olleet tästä samaa mieltä, ja nyt kun on kiitoksen aika ja sen sadonkorjuun aika, kun olemme siinä pisteessä, että voimme edistää totuus pohjaista journalismia taistelussa harhoja ja harhaanjohtavaa journalismia vastaan sekä edistää suomen-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

kielistä sivistystä, mitä voimme täällä kannattaa kaikki yksimielisesti, niin koetetaan nyt nousta tämän tilanteen tasalle ja pienelle juhlatuulelle näin vuoden alkajaisiksi.

Puhemies Paula Risikko: Nyt otetaan tähän ainoastaan viisi henkilöä ja sen jälkeen ministeri vastaa ja sen jälkeen mennään seuraavaan, eli nämä henkilöt ovat Hoskonen, Turunen, Meri, Multala ja Stefan Wallin. — Kerkesikös Stefan lähteä? Valitettavasti. — Edustaja Hoskonen.

14.32 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä edustaja Harakan kiitokset ja kehut mainiosti kelpaavat allekirjoittaneelle, lämpimät kiitokset siitä. Merkitsen tämän kuitenkin poliittisessa historiassa sellaiseksi teoksi, jolla katsotaan olevan tämmöistä rajat ylittävää liennytyshenkeä — se on erittäin positiivinen puheenvuoro näin uuden vuoden aluksi. Todellisen työhän tietenkkin ovat tehneet ministeri Orpo ja Sipilän hallitus tässä asiassa. Se on ollut pitkää vääntöä. Tiedän sen, tuon EU-politiikan, se joskus on varmaan aika pitkäpiimäistä touhua.

Mutta edustaja Heinäluomalle mielestäni antaisin isot kiitokset sen takia, että hän nosti esille tämän lehtien jakeluun liittyvän ongelman — sekin liittyy tähän mediaan. Digitaaliset tiedotteethan leviävät nyt silmänräpäyksessä ympäri maailmaa, kun halutaan, mutta jaetusta paperilehdestä ja painotuotteista yleensä Posti perii tänä päivänä esimerkiksi paikallislehdistä ja maakuntalehdistä sellaisia jakelumaksuja, että nämä lehdet ovat todella, todella suurissa taloudellisissa vaikeuksissa. Se kaventaa tiedon jakamisen tasoa ja ennen kaikkea yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuutta, ja se on tämän yhteiskunnan kannalta iso juttu, [Puhemies koputtaa] ja sen tulisi olla seuraavassa hallitusohjelmassa mukana.

14.33 **Kaj Turunen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyn niihin kiitoksiin, mitä tässä valtiovarainministeri Petteri Orvolle on satanut. Kankaanniemi arvosteli tässä tätä aikataulua, että nyt vasta eduskunnassa, mutta totuushan on, että tämä piti ensin neuvotella siellä EU:ssa, ja niin kuin ollaan tässä nyt kuultukin, se neuvottelu on ollut aika pitkäpiimäistä ja vaikeata. Mutta kun se neuvottelu on saatu päätökseen, niin hyvin nopealla aikataululla valtiovarainministeri tämän ehdotuksen on sitten eduskuntaan tuonut.

Samoin kuin edustaja Hoskonen tässä nostan myöskin esille tämä huolen, minkä edustaja Heinäluoma ensimmäisen kerran toi esille. Nimenomaan sen palautteen pohjalta, mitä tuolta maakunnista on ympäri Suomea tullut, varsinaisesti ja erityisesti nimenomaan nämä pienet ilmaisjakelulehdet ja pienten kuntien tilauspohjaiset pienet lehdet ovat vaikeuksissa tämän jakelun hinnoittelun vuoksi. Koska kilpailua ei ole, silloin Posti on perinteellisesti määritellyt sen hinnan, [Puhemies koputtaa] minkä se iskee, ja sillä sitten on jaettu, [Puhemies: Aika!] ja tämä on kyllä aiheuttanut tuskaa.

Puhemies Paula Risikko: Edustajat Meri, Multala, Haavisto ja sitten ministeri. — Edustaja Meri.

14.34 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset jakavat ajatuksen, että monipuolinen ja moniääninen media on tärkeä, ja toivon, että tämä kannustaa myös uusia yrittäjiä alalle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

Keskustelimme eilen myös kokoontumisvapaudesta, mahdollisesta ilmoitusajan muuttamisesta, sananvapaudesta ja mielipiteenvapaudesta, ja siihenhän tämä liittyy — tiedon välittämiseen, ajatusten välittämiseen ja ihmisten mielipiteiden levittämiseen. Olemme keskustelleet myös vaalivaikuttamisesta, ja se on tärkeä aihe, puolesta ja vastaan.

Eilen otin esille sen — en saanut siihen vastausta ja toivoisin, että jossain vaiheessa hallituksen puolelta saisin — onko meillä kampanjoita puheen puolesta. Meillä on tällä hetkellä paljon tehtäviä liittyen siihen, miten me oikeastaan vähän pelkäämme ihmisten puhetta. Toivoisin, että hallitus vastaisi siihen, miten ennen vaaleja meillä olisi mahdollisimman monipuolinen ja moniääninen verkko, missä ihmiset voisivat puhua, koska nyt tuntuu, että sitä rajoitetaan.

14.35 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin yhdyn näihin kiitoksiin, joita tässä salissa on runsaasti jaeltu erityisen ripeästä toiminnasta ministeri Orpolle, joka on jo lokakuussa saanut neuvoteltua tämän mahdollisuuden laskea digialvia ja jo heti joulukuussa tuonut esityksen tänne eduskuntaan, ja nyt me siitä keskustelemme täällä.

Erityisen paljon iloitsen tästä sen vuoksi, että nyt saamme tasapuolisemmat kilpailuedellytykset painetulle ja digitaaliselle materiaalille, ja uskon, että sillä on mahdollisuudet laskea muun muassa oppimateriaalien kustannuksia. Toisaalta myös, kuten tässä jo aiemmissa puheenvuoroissa on tuotu esille, lukeminenkin on siirtynyt paljon nykypäivänä digimateriaaleihin, ja uskon, että tällä on myös lukemista edesauttava vaikutus. Erityisesti lapset ja nuoret pitävät nykyään puhelinta kädessään jatkuvasti, ja olisihan se hienoa, jos sieltä myös katsottaisiin muuta kuin videoita, käytettäisiin nyt sitä mahdollisuutta enenevissä määrin myös digitaalisten kirjojen lukemiseen.

14.36 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myöskin vihreiden puolelta kiitokset ministeri Orpolle ja hallitukselle. Tämä on tärkeä asia, josta on pitkään puhuttu, ja on hienoa, että se on nyt saatu maaliin. On tärkeää, että digimateriaali on kilpailukykyinen printtimateriaalin kanssa, ja kun monet kuluttajista ovat siirtyneet digikirjoihin ja lukemaan muutenkin digituotteita, niin on hyvin tärkeää, että siellä tällainen toimitettu, sisällyksenkäs aineisto on myöskin kaikkien saatavilla.

Ehkä tässä yhteydessä haluan sanoa, että tämä ei varmaan vielä poista meidän sanoma- ja aikakauslehdistön kokonaistuskaa eikä ehkä tätä digipuolenkaan ansaintalogiikan tuskaa, joka on ollut aikamoinen, kun tätä ilmaismateriaalia ja kansainvälisesti tuotettua materiaalia on niin paljon saatavissa. Varmasti pitäisi miettiä vielä seuraaviakin toimenpiteitä, millä juuri tämä täällä kaivattu monipuolinen sanoma- ja aikakauslehdistö Suomessa säilyy ja suomen kieli säilyy elinvoimaisena mutta myöskin ennen kaikkea mielipiteiden kirjo ja ilmaisuvapaus säilyvät vahvoina kotimaisissa kanavissa.

Puhemies Paula Risikko: Ja sitten ministeri. Riittääkö minuutti? [Petteri Orpo: Jos kaksi?] — 2 minuuttia, selvä.

14.37 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos eduskunnalle kiitoksista, kyllä sen kiittelyn kesti. Ainakin minä koen, että tässä on itselläni ministerinä toimiessa ollut koko eduskunnan vahva tuki. Suuressa valiokunnassa asiaa on käyty lu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

kemattomat kerrat läpi, ja joka kerta yksimielisen kannustuksen olen sieltä saanut Brysselin matkoille. Hyvä, että tämä ratkesi.

Meidän mediakenttämme on todellakin suuressa murroksessa, ja siitä tämä tarve tulee niin suureksi. Muutos on kohti digitaalisuutta, pois paperilehdistä ja painetusta mediasta kohti digitaalisia sisältöjä. Kun se paine on näkynyt siinä, että meidän mediatoimijamme ovat olleet taloudellisesti tiukoilla, niin toivotaan, että tämä tuo sitä kaivattua liikkumavaraa sinne, jotta voidaan panostaa aidosti digitaalisten sisältöjen kehittämiseen ja sitä kautta pitää huolta siitä monipuolisesta ja tärkeästä mediasta ja sananvapaudesta ja laadukkaasta mediasta, mitä me kaikki täällä kaipaamme.

Tässä oli minusta aivan oikeita asioita ja huolia, mitä pitää seurata. Minusta jo ihan näin vero-opillisesti kannattaa seurata, mitkä ovat tämän uudistuksen dynaamiset vaikutukset. Monessa veropäätöksessä me niitä pohdimme ja debatoimme, mutta meillä on nyt hyvä keissi, joka kannattaa katsoa. Miten digitaalisten sisältöjen tuotanto lähtee kehittymään? Tuleeko siinä selkeä nykäys? Toivon, että nyt mediayhtiöt, jotka tätä ovat toivoneet ja ajaneet, vastaavat huutoonsa siltä osin.

Voidaan myöskin katsoa verokertymää. Me olemme arvioineet, että tämä vähentää verotuloja alussa noin 28 miljoonaa vuositasolla. Katsotaan, miten kertymät sitten todella lähtevät menemään.

Tämä Posti-kysymys ei suoranaisesti kuulu allekirjoittaneen rooteliin. Tähän asiaan ehkä kuitenkin on sillä tavalla pakko kommentoida, että kyllä meidän täytyy huolehtia siitä, että postinjakelu, lehtien jakelu koko maassa on mahdollinen, mutta se on oikeastaan oman ison keskustelunsa paikka — ja tietenkin myöskin se, miten tämä vaikuttaa hinnoitteluun.

Kiitos eduskunnalle. Tämä on hyvä startti tähän vuoteen. Toivottavasti pystytään tekemään paljon ratkaisuja näin hyvässä hengessä.

Puhemies Paula Risikko: Keskustelu ja asian käsittely tässä vaiheessa keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asioiden tultua käsitellyiksi.

Keskustelu keskeytettiin kello 14.40.

Keskustelua jatkettiin kello 17.32.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 2 käsittelyä.

17.33 **Kari Kulmala sin:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakia muutettavaksi siten, että sähköisiin kirjoihin ja sanoma- ja aikakauslehtiin sekä lehtien irtonumeromyyntiin sovellettava verokanta alennettaisiin 24 prosentista 10 prosenttiin.

Painettujen sanomalehtien ja aikakauslehtien myynti on ollut laskussa jo usean vuoden ajan, ja pidänkin erinomaisena, että vihdoinkin tämä veromuutos on tulossa. Verokannan alentaminen lisää varmuudella siirtymistä painetuista julkaisuista sähköisiin julkaisuihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2018 vp

Veroasianahan tämä vaatii yksimielisyyttä, mutta ainakin tänään täällä salissa näyttäisi olevan yksimielisyys tästä asiasta.

Sähköisenä kirjana pidettäisiin jatkossa myös äänikirjaa. Tällaisen äänikirjan osalta edellytyksenä olisi lisäksi, että äänikirjasta voisi olla olemassa kuluttajille saman lukusällön tarjoava painettu tai luettavassa muodossa oleva sähköinen kirja. Äänikirjat ovat jatkuvasti myös lisääntymässä, ja kyllähän niitä on mukava kuunnella, kun yksin ajaa Suomen teillä näitä pitkiä työmatkoja.

Tämä digilehtien ja digisisältöjen arvonlisäveron lasku samalle tasolle on myös oikeudenmukaisuuskysymys, kuten esimerkiksi edustaja Essayah sanoi täällä samassa salissa aikaisemmin. Pidän kaikin puolin hyvänä, että tämä hallitus sai tämän esityksen meidän päättäväksemme.

17.35 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa puhemies! Tätä esitystä on tosiaan ilo kehua. Itsekin kuuntelen jatkuvasti paljon äänikirjoja, ja tunnen paljon ihmisiä, joiden lukemisharrastus on huomattavasti lisääntynyt äänikirjojen myötä.

Me olemme eduskunnassa tällä kaudella kantaneet huolta siitä, että poikien lukuharrastus on huomattavasti vähentynyt ja poikien lukutaito on heikentynyt, ja pidän erittäin hyvänä sitä, että äänikirjojen alv:n laskemisen myötä me teemme äänikirjoista edullisempia myös nuorille ja kirjallisuusharrastus tällä tavalla saa vahvistusta myös täältä eduskunnasta.

Juuri tänä aamuna kuuntelin erästä Ylen keskustelua, jossa todettiin, että kirjat itse asiassa ovat hyvin kalliita Suomessa. Totta kai me voimme lainata kirjoja kirjastostakin, mutta erityisesti uutuuksien kohdalla jonot ovat hyvin pitkiä, ja on erittäin hienoa, jos tätä kautta saamme kirjojen hintaa vähän alas. Tyypillisesti runokirja tai romaani maksaa noin 30 euroa, ja se on kenelle tahansa kansalaiselle aika iso hinta.

Eli kiitän lämpimästi hallitusta tästä hyvästä esityksestä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.